

NIEUWE TECHNIEKEN

Consult Online: digitaal advies voor tropenartsen

Eva P. Baerends, Ellen M.B.P. Reuling en Claudia B.M. Bijen

Gerelateerd artikel: Ned Tijdschr Geneeskd. 2012;156:A5150

Consult Online is een digitaal adviessysteem voor Nederlandse tropenartsen dat in 2008 door de Nederlandse Vereniging voor Tropenartsen in Opleiding is opgericht. Het is bedoeld ter ondersteuning van tropenartsen die geen mogelijkheid hebben voor specialistisch overleg ter plaatse. Via een website (www.tropenopleiding.nl) kunnen zij advies vragen aan meer dan 50 experts in 17 verschillende vakgebieden. De experts zijn met name oud-tropenartsen die tegenwoordig als specialist in Nederland werkzaam zijn. 4 jaar na de start van Consult Online is het systeem geëvalueerd. Er werden 146 consulten uit 15 verschillende landen ontvangen. Meer dan de helft (54%) van de consulten werd nog dezelfde dag beantwoord en meer dan driekwart (79%) binnen 2 dagen. Gemiddeld volgden er 3 reacties op een consult. Consult Online maakt op deze wijze specialistisch advies mogelijk voor artsen van patiënten in ontwikkelingsgebieden.

Bijdragen in de rubriek Nieuwe technieken gaan over technische mogelijkheden binnen de geneeskunde, die nieuw zijn zodat er nog niet veel bewijs is, maar waarbij de beschikbare feiten toch zo interessant zijn, dat lezers de informatie nuttig zullen vinden. Of de beschreven technieken na verder onderzoek uiteindelijk tot de gangbare medische praktijk zullen gaan behoren, zal moeten blijken.

WELKE TECHNIEK?

'Telemedicine' is een techniek die steeds makkelijker kan worden ingezet door de toenemende beschikbaarheid van internet in ontwikkelingslanden. Via Consult Online, een digitaal adviessysteem opgericht, kunnen tropenartsen vragen stellen aan een panel van experts binnen een bepaald vakgebied. De experts, die zich vrijwillig inzetten, zijn voornamelijk oud-tropenartsen die tegenwoordig als specialist in Nederland werkzaam zijn. Er zijn meer dan 50 consulenten uit 17 verschillende vakgebieden verbonden aan Consult Online.

Via een beschermd deel van de website www.tropenopleiding.nl krijgt de tropenarts toegang tot het systeem. Consulten worden ingediend per e-mail. Een omschrijving van de werkomgeving en de mogelijkheden ter plaatse is een vereiste om advies op maat te kunnen geven. De antwoorden van de specialisten zijn door alle leden van het panel in te zien, zodat men op elkaars advies kan reageren.

WAAROM IS ER BEHOEFTE AAN EEN NIEUWE TECHNIEK?

Al vele decennia vertrekken Nederlandse artsen naar de tropen. Was dit vorige eeuw nog veelal met een overheidsuitzending, tegenwoordig hebben professionele niet-gouvernementele organisaties (ngo's) de uitzendingen overgenomen. De Nederlandse tropenopleiding

Mseleni Hospital, KwaZulu Natal, Zuid-Afrika.

Drs. E.P. Baerends, tropenarts.

Albert Schweitzer ziekenhuis,

afd. Chirurgie, Dordrecht.

Drs. E.M.B.P. Reuling, aios chirurgie.

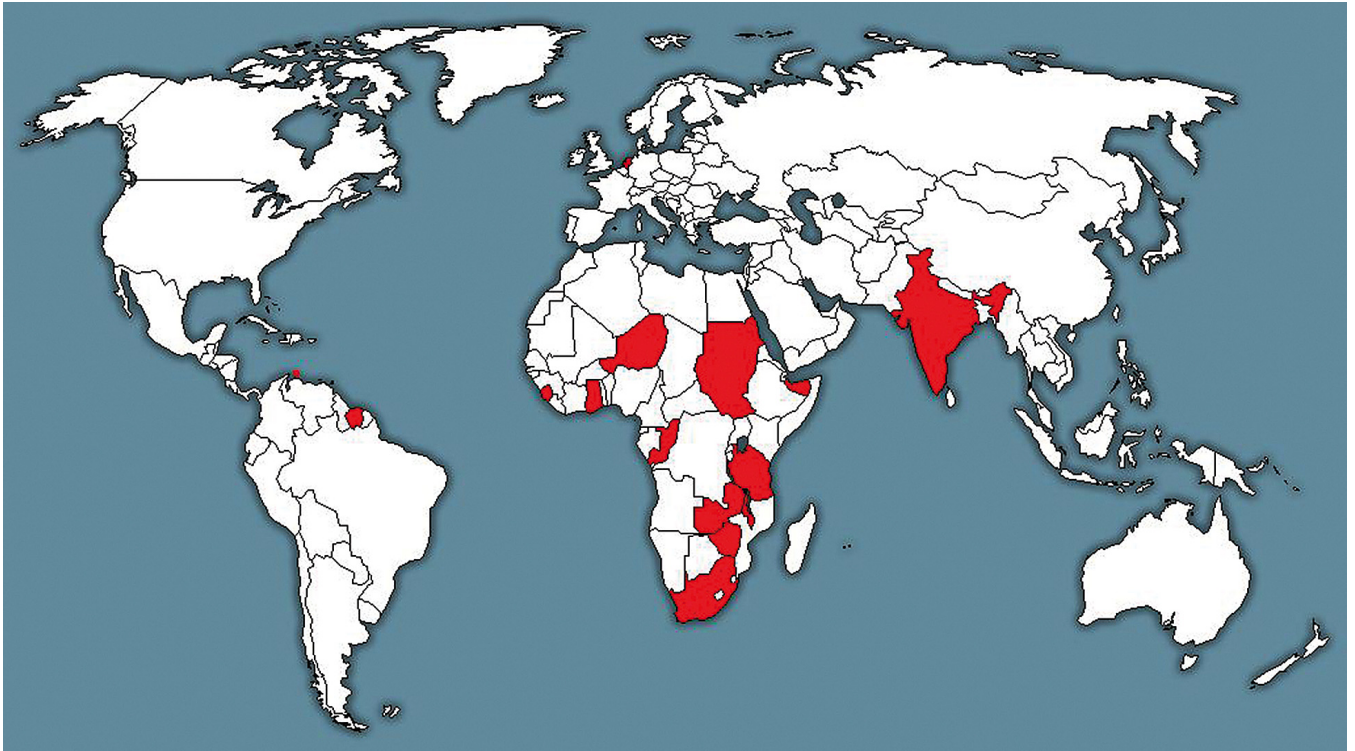
Bronovo Ziekenhuis,

afd. Gynaecologie, Den Haag.

Dr. C.B.M. Bijen, tropenarts in opleiding.

Contactpersoon: drs. E.P. Baerends

(baerends@hotmail.com).

FIGUUR Wereldkaart met in rood de 15 landen van waaruit in de periode 2008-2012 casussen werden ingediend via Consult Online, een digitaal adviessysteem voor Nederlandse tropenartsen.

bereidt tropenartsen voor op hun werkzaamheden. Naast 2 klinische jaren, bestaande uit chirurgie, gynaecologie en verloskunde en/of kindergeneeskunde, volgt de tropenarts in opleiding de Nederlandse Tropencursus aan het Koninklijk Instituut voor de Tropen. Desondanks wordt de arts in den vreemde soms geconfronteerd met complexe casuïstiek, waarbij de kennis tekortschiet. Om hierop in te spelen werd in april 2008 Consult Online opgericht vanuit de Nederlandse Vereniging voor Tropenartsen in Opleiding.

WELKE INDICATIES?

Consult Online is bedoeld als adviessysteem wanneer er op locatie geen mogelijkheden zijn voor overleg en advies, maar dient niet ter vervanging van bestaande overlegstructuren. Er kan advies worden ingewonnen over specifieke casuïstiek, maar het systeem kan ook worden gebruikt voor algemene vragen, zoals over materialen of medicatie waar in Nederland niet of niet meer mee wordt gewerkt. Hoewel het systeem in opzet is bedoeld ter ondersteuning van Nederlandse tropenartsen in het buitenland, wordt het incidenteel ook gebruikt door buitenlandse artsen en door artsen die in Nederland specialistisch advies zoeken voor een 'tropische' casus.

WELK PROBLEEM WORDT HIERMEE OPGELOST?

Er zijn meerdere Telemedicine-systemen voor artsen die in de tropen werken, zoals het Swinfen Charitable Trust (zie: www.swinfencharitabletrust.org) uit het Verenigd Koninkrijk en het Tanzanian Telemedicine Network (zie: www.ipath-network.com/tanzania). Consult Online geeft echter de Nederlandse tropenartsen de unieke gelegenheid om te overleggen met voornamelijk gespecialiseerde oud-tropenartsen uit eigen land. Zij zijn meestal goed op de hoogte van de vooropleiding die de Nederlandse tropenarts heeft genoten en zij kunnen dus advies geven dat aansluit bij de kennis, de ervaring en de mogelijkheden van de Nederlandse tropenarts in het buitenland.

WAT IS ER BEKEND OVER EFFECTIVITEIT?

In de eerste 4 jaar van Consult Online werden 146 consulten ingediend die afkomstig waren uit 15 verschillende landen (figuur). Bij analyse van deze consulten werden 9 casussen geëxcludeerd, omdat er geen reacties via het systeem waren gemaïld ($n = 6$), of omdat het een persoonlijk medisch advies betrof ($n = 3$). Van de overige 137 consulten werd het specialisme dermatologie het meest aangeschreven ($n = 55$), gevolgd door chirurgie ($n = 28$) en gynaecologie ($n = 21$). Het gemiddelde aantal reacties

per ingestuurd consult was 3 (uitersten: 1-10). Meer dan de helft (54%) van de consulten werd nog dezelfde dag beantwoord en op 79% van de consulten werd binnen 2 dagen gereageerd.

Om in de toekomst meer duidelijkheid te krijgen over de impact van het online advies, zal de tropenartsen gevraagd worden om structurele terugkoppeling te geven over het uiteindelijke verloop van de casus.

TOEKOMSTVERWACHTING

Het systeem is in april 2008 opgezet en de toepassing ervan breidt zich steeds verder uit: in 2008 waren er 9 vakgebieden met een expertpanel, medio 2012 waren dit er al 17. Het aantal consulten steeg van 25 in het 1e jaar naar 59 in het 4e jaar.

Het groeiende bestand met 'tropische' casussen wordt

ook ingezet voor opleidingsdoeleinden. Leerzame consulten worden anoniem gebruikt voor de tropenopleiding en sinds 2010 worden deze jaarlijks op het congres van de Nederlandse Vereniging voor Tropengeneeskunde gepresenteerd. Zo neemt de bekendheid van Consult Online toe en de verwachting is dan ook dat het gebruik van dit systeem verder zal toenemen.

Belangenconflict: geen gemeld. Financiële ondersteuning: geen gemeld.

Aanvaard op 15 oktober 2012

Citeer als: Ned Tijdschr Geneeskd. 2012;156:A5566

[➤ Meer op \[www.ntvg.nl/klinischepraktijk\]\(http://www.ntvg.nl/klinischepraktijk\)](http://www.ntvg.nl/klinischepraktijk)